



Norske Felleskjøp SA

Prognose for tilgang og forbruk av korn i sesongen 2017/2018

27. september 2017

Tilgangsprognose

Norske Felleskjøp har oppdatert prognosen for tilgang av korn til norsk matmjøl- og kraftfôrindustri for sesongen 2017/2018. Tilgangsprognosen er basert på reviderte rapportar om avlingsutsikter frå Norsk Landbruksrådgiving:

Tilgang norsk korn (tonn)

	Gjennomsnitt 2012-16	Tilgang 2016	Prognose 2017	Prognose ifht siste 5 år	Prognose ifht siste år
Matkveite	186 900	223 900	127 000	68 %	57 %
Fôrkveite	130 200	65 100	208 000	160 %	320 %
Kveite i alt	317 100	289 000	335 000	106 %	116 %
Matrug	19 200	13 400	29 000	151 %	216 %
Fôrrug/rugkveite	7 800	9 400	10 000	128 %	106 %
Rug i alt	27 000	18 900	38 000	141 %	201 %
Bygg	518 100	595 900	522 000	101 %	88 %
Havre	261 800	338 400	277 000	106 %	82 %
Korn totalt	1 124 000	1 246 100	1 172 000	104 %	94 %
Erter	2 700	5 100	5 000	185 %	98 %
Oljefrø, åkerbønner	9 800	11 400	11 000	112 %	96 %
Korn, erter, oljefrø	1 136 500	1 262 600	1 188 000	105 %	94 %
Matandel kveite	59 %	77 %	38 %		
Matandel rug	71 %	71 %	76 %		

(Kjelde historiske data: Landbruksdirektoratet)

Prognosen gir ein tilgang av korn og proteinvekstar som er 2 000 tonn mindre enn prognosert i august.

Andel mat i kveite og rug låg i den første treskeperioden på om lag 80 og 90 %. I lys av kvaliteten på korn som er avrekna i september, er prognosert matandel redusert.

Avlingsprognose

Norsk Landbruksrådgiving har gitt reviderte prognoser for avling pr. dekar. Saman med arealprognosen pr. august¹ gir dette ny prognose for samla tilgang.

Avlingsprognoser frå Norsk Landbruksrådgiving

Rådgjevarane har gitt kommentarar til avlingsvurderingane:

NLR Øst, Øsaker:

«Vi regner nå med at det kun står igjen ca. 10 % med åker i Østfold. Det står igjen noe korn i de seineste områdene. Det er lite oljevekster og åkerbønner som er tresket. Det er tresket noe vårraps i de tidligste områdene og det meldes om gode avlinger.

Høsthveteavlingene er svært høye og det mest er av matkvalitet (75%). Vi tror at avlingsnivået på høsthvete ligger på samme nivå som i 2015, men med en større andel matkvalitet.

Det er og gode avlinger av vårhvete, men her blir nok det meste klassifisert som fôr etter 10 dager med regn i første av september. Byggavlingene er og høyere enn vi forventet i august. Vi har også gått noe opp i forhold til augustprognosen på havre.»

NLR Øst, Hvam:

«Siste 3 uker har det vært uvanlig dårlig vær for innhøsting av korn. Fortsatt står anslagsvis 20 – 30 % av kornåkrene fortsatt ute, mest nord på Romerike.

En del åkre med legde er i ferd med å bli mer eller mindre ødelagt av groing. Mye av kornet som er høstet siste uka har vært høstet med høyt vanninnhold, og kornet er skadet av dårlig vær og groing.

Avlingene har vært gode, til dels bedre enn forventet før vi begynte å treske. Flere melder om avlinger opp mot kronåret 2015. Korn som ble høstet før den lange regnværsperioden (fra 4. sept.) hadde god kvalitet.

Etter 4. september vil det aller meste av rug og hvete være fôr kvalitet, og det er stor usikkerhet om hvor store arealer som ikke lar seg berge. Det betyr at så godt som all vårhvete på Romerike blir fôrkorn i år.

Denne høsten vil det være veldig stor forskjell fra gård til gård. Noen vil få et svært godt avlingsår mens andre vil oppleve et svært dårlig år.»

NLR Innlandet Blæstad:

«Prognosen er ikke forandret siden sist. Det skyldes i hovedsak at ca 50 % av kornet står, og ligger, fortsatt ute. Pr dags dato er det kun høsthveten som er i hus. Dette kunne vært uproblematisk hadde det ikke vært for fortsatt dårlig værmelding.

Vårhvete: Her står fortsatt det aller meste ute. Stor andel er stående åker, men Mirakel har lagt seg langt mer enn de seinere årene. En del legde er forholdsvis umoden fortsatt og vil ikke gro ennå. Men innhøsting vil bli seint.

¹ Landbruksdirektoratet har ikkje tilgang til arealtal frå søknadar om produksjonstillegg, etter endring av søknadsrutinane

Høsthvete: Sesongen er over. Alle er fra fornøyd til svært godt fornøyd. Antar avlinga tilsvarer fjorårets.

Rug og rughvete: Gode avlinger, men mye legde. Det blir ikke liggende igjen mye, men legde er vanskeligere å plukke opp, så avlinga går ned i forhold til i fjor.

Bygg: Også gode byggavlinger, men noe ned i forhold til i fjor. En del legde har grodd så mye at den ikke kan høstes. Stor andel av arealet er fortsatt uhøstet

Havre: Også mye legde i havre. Må stubbes høyt hvis ikke god opptørk. Avlinga mer ned enn de andre i forhold til i fjor.

Oljefrø: Lite areal. Har ikke hørt noe om avling på høstet areal så langt.»

NLR Øst Roverud:

«Etter en telefonrunde i dag til kornmottakene så regner vi med at ca 50 % av arealet er tresket. Det står igjen både bygg, havre, vårhvete og rug. Det har blitt en del legde i havren og i hveten. Mange steder har åkeren grodd stående. Dette gjelder da åker sådd før den 20.mai. Åker sådd i slutten av mai er knapt nok moden ennå. Og har heller ikke grodd. Vi har redusert prognosene noe pga. legde og at noe korn neppe blir høstet.»

NLR Viken:

«Fortsatt står det mye utreska korn ute, og langtidsvarselet melder ikke om særlig mye treskevær med det første. Kornet gror i stående åker, og matkvaliteten regner vi med er tapt nå. Av det som er treska hører vi om mye gode avlinger, men også en del variasjon – særlig bygg og vårhvete.»

NLR Østfjells Buskerud og Telemark:

«Avlingsnivået er egentlig overraskende godt i år, men mye taper seg nå med dette været. Hele vegen står det igjen en del utresket areal. Spesielt i Telemark er det svært mye utresket, med omtrent jevn fordeling mellom kornslagene.

Anser det som utfordrende å gi gode anslag for hvor stort tapet grunnet forsinket tresking faktisk blir. Tapet har begynt å komme, og øker på for hver regnværsdag vi har.»

Klassefordeling og matandel i norsk matkveite

I august prognoserte vi fordelinga mellom proteinklassane ut frå omsetninga av såkorn. Vi har ikkje oppdaterte data for dette endå. Matandelen vil bli svært forskjellig for haustkorn og vårkorn og vi har estimert denne ut frå det vi har kjennskap til av leveransedata p.t. Vi har som teoretisk utgangspunkt lagt til grunn relative avlingsnivå mellom haust- og vårkorn i samsvar med historiske data, og avlingsnivå tilpassa prognosert avling av haustkveite. Dette gir følgjande fordeling av tilgangen av matkveite:

Klassefordeling av tilgang matkveite (kvantum i tonn):

	Prognose 2017-18				
	Andel areal	Kg/daa	Tilgang	Matandel	Matkveite
Klasse 1	29 %	404	87 000	10 %	9 000
Klasse 2	14 %	404	41 000	10 %	4 000
Klasse 3	24 %	404	73 000	10 %	7 000
Klasse 4	33 %	538	134 000	80 %	107 000
I alt	100 %		335 000	38 %	127 000

Forbruksprognose

Sidan august har vi fått oppdaterte prognoser for produksjon av mjølk, egg og kjøtt som gir grunnlag for revisjon av prognose for forbruk av kraftfôr.

Forbruksprognosane for fôrkorn baserer seg vidare på statistikk for omsetning av kraftfôr til og med første halvår i år. Forventa omsetning av kraftfôr frå og med 3. kvartal i år til og med 3. kvartal neste år er prognosert under – ein liten nedgang:

Kraftfôrsalg per kornsesong (tonn)					
	Drøvtyggar	Svin	Fjørfe	Anna	Sum
4K12 - 3K13	992 000	482 000	446 000	28 380	1 948 380
4K13 - 3K14	997 000	482 000	461 000	25 192	1 965 192
4K14 - 3K15	1 010 000	496 000	427 000	22 386	1 955 386
4K15 - 3K16	1 013 000	498 000	437 000	19 118	1 967 118
4K16 - 3K17*	1 004 000	488 000	460 000	17 000	1 969 000
4K17 - 3K18**	1 019 000	494 000	455 000	15 000	1 983 000
Endring	1,5 %	1,2 %	-1,1 %	-11,8 %	0,7 %

(Kjelde for historiske data: Landbruksdirektoratet)

For forbruket av matkorn har vi oppdaterte tal til og med august i år og prognoserer følgjande kvanta for perioden frå september i år til og med august neste år – om lag uendra frå august:

Matkornforbruk pr kornsesong (tonn)					
Sesong	Kveite	Rug	Bygg	Havre	Sum
2012/2013	281 646	26 056	2 604	26 998	337 304
2013/2014	279 896	23 421	2 643	28 807	334 767
2014/2015	274 945	22 124	3 187	30 888	331 144
2015/2016	276 701	21 122	3 517	30 281	331 621
2016/2017	279 132	21 169	3 230	30 080	333 611
Prognose 17/18	274 000	19 000	3 200	32 000	328 000

(Kjelde for historiske data: Landbruksdirektoratet)

Fordeling av tilgangen

Det er overlagra mat- og fôrkorn som del av marknadsreguleringa. I tillegg melde kornhandlarane i mai i år ynskje om overlaging av 22 000 tonn bygg og 27 000 tonn havre meir enn prognosert balanse – dette er ikkje registrert som tilgang i denne prognosen.

Liten tilgang av vårkveite gir stor tilgang av importvare og vi har difor lagt til grunn ein høgare andel enn normalt av den norske tilgangen kan vere haustkveite som det er god tilgang til.

I prognosen er det lagt til grunn at 45 000 tonn av tilgangen av klasse 4 kan brukast av matmjølmøllene – dette tilsvarar 58 % av forbruket av norsk matkveite. Tilgangen av vårkveite blir svært liten og vi legg til grunn at det som er tilgjengeleg av matkvalitet – 20 000 tonn - her vil bli brukt. I tillegg er det lagt til grunn at overlagra matkveite frå sesongen 2016/2017 blir brukt. Likevel blir norskandelen i matmjølet lavt i denne sesongen – i prognosen knapt 30 %. Dette er forhold som vil bli vurdert nærare når kvaliteten på norsk matkveite av årets avling er betre kjent.

Fordelinga av tilgangen av korn er vurdert som vist i tabellen under.

Fordeling norsk korn (tonn)

Kornslag	Tilgang ny avling	Overlagra korn inn	Forbruk matkorn	Omdisponere til fôr	Norsk korn i alt til fôr
Kveite	335 000	13 000	78 000	62 000	270 000
Rug	38 000	0	19 000	10 000	19 000
Bygg	522 000	31 000	3 200		549 800
Havre	277 000	5 000	27 000		255 000
Totalt	1 172 000	49 000	127 200	72 000	1 093 800

Med føresetnadane som er lagt til grunn blir det behov for å handtere eit overskott av 62 000 tonn matkveite klasse 4 og 10 000 tonn matrug. I prognosen er dette føresett omdisponert til fôr. Det vil også bli vurdert om overskott av klasse 4 bør overlagrast. Dette er forhold som vil bli nærare vurdert etter prognosen i november.

Importbehov

Septemberprognosen er ikkje grunnlag for forslag om importkvotar, men oppdateringa indikerer følgjande importbehov:

Importbehov matkorn (tonn)					
	Kveite	Rug	Bygg	Havre	Sum
Forbruksprognose	274 000	19 000	3 200	32 000	328 200
Norsk korn	78 000	19 000	3 200	27 000	127 200
Importbehov	196 000	0	0	5 000	201 000

Prognosen indikerer at importkvotene for matkorn blir vesentleg større enn lagt til grunn i august. I tillegg er det vanskeleg å skaffe bygg og havre til matformål av norsk avling. Norske Felleskjøp har i denne omgangen lagt til grunn at det er behov for import av om lag halvannan månads forbruk av grynhavre før den neste ordinære kvoteauksjonen i november.

Importen av karbohydratråvarer til kraftfôrindustrien blir, med føresetnadane over, som følgjer:

Importbehov karbo (tonn)		
Forbruk		
Krautfôrsal	1 983 000 tonn	
Andel karbohydratråvare	70,0 %	
Behov karbohydratråvarer		1 388 000
- Forbruk av norsk kli		52 000
Karbohydratråvarer eksklusiv kli		1 336 000
Tilgang norsk fôrkorn	1 094 000 tonn	
Norsk korn brukt til krautfôr etter svinn *)		-1 083 000
Suppleringsbehov karbohydratråvare		253 000

*) Svinn 1,0 %

Det gir grunnlag for vesentleg mindre suppleringsimport for karbohydratråvarer enn føresett i prognosen i august.

VEDLEGG

Oversikt over tilgang tidlegare år og prognoser inneverande sesong:

	Kveite			Rug og rugkveite		
	Mat	Fôr	Total	Mat	Fôr	Total
1998/1999	122 018	188 460	310 478	3 024	24 824	14 465
1999/00	196 350	16 842	213 192	5 020	3 900	5 386
2000/01	250 551	46 310	296 861	6 832	8 880	10 182
2001/02	115 461	129 014	244 476	2 503	3 079	4 722
2002/03	201 111	42 967	244 078	6 048	2 105	7 257
2003/04	310 007	24 347	334 354	15 725	2 453	17 309
2004/05	336 060	55 818	391 878	33 192	5 811	38 361
2005/06	355 252	22 663	377 915	25 872	7 563	33 211
2006/07	219 365	120 726	340 091	19 940	4 690	24 581
2007/08	303 085	78 421	381 506	25 080	13 226	38 238
2008/09	128 406	305 198	433 604	20 016	26 657	46 320
2009/10	86 290	177 773	264 064	8 961	17 996	26 709
2010/11	184 791	127 458	312 249	16 182	17 585	33 301
2011/12	40 504	229 783	270 287	4 747	11 478	16 109
2012/13	174 164	84 459	258 623	2 853	2 025	4 694
2013/14	171 406	26 335	197 741	11 700	949	12 236
2014/15	217 471	150 946	368 418	31 259	6 764	38 023
2015/16	147 734	324 001	471 735	36 591	29 532	66 123
2016/17	223 895	65 067	288 963	13 399	9 383	18 920
15. august	199 000	138 000	337 000	22 000	16 000	38 000
Prognose	127 000	208 000	335 000	29 000	10 000	38 000

Tilgang korn (tonn)

	Bygg	Havre	Sum korn	Erter	Oljefrø, åkerbønner
1998/1999	580 016	365 783	1 270 742	0	9 784
1999/00	585 008	330 530	1 134 116	0	10 304
2000/01	537 095	374 940	1 219 078	0	9 008
2001/02	583 915	312 821	1 145 934	290	19 113
2002/03	555 501	261 445	1 068 280	529	17 822
2003/04	552 344	316 605	1 220 611	1 054	11 312
2004/05	599 521	353 222	1 382 982	2 476	12 237
2005/06	557 297	264 385	1 232 808	3 400	11 220
2006/07	508 919	233 840	1 107 431	5 934	9 519
2007/08	456 091	260 427	1 136 262	8 691	8 966
2008/09	528 749	310 348	1 319 021	6 590	9 722
2009/10	447 484	268 224	1 006 481	6 818	6 819
2010/11	512 424	287 128	1 145 568	6 445	10 165
2011/12	462 313	219 982	968 807	2 272	8 577
2012/13	541 984	219 864	1 025 348	1 869	11 315
2013/14	479 429	212 361	902 179	963	6 015
2014/15	498 860	269 693	1 174 994	2 087	9 648
2015/16	474 394	268 737	1 280 989	3 535	10 403
2016/17	595 922	338 413	1 246 079	5 067	11 433
15. august	520 000	279 000	1 174 000	5 000	11 000
Prognose	522 000	277 000	1 172 000	5 000	11 000

Kjelde for historiske data: Landbruksdirektoratet